

Butlletí de la Societat Catalana de Pedagogia

Núm. 10 desembre 2006

Índex

Activitats de la Societat.....	1
Notícies d'educació.....	3
Premis	4
Congressos i seminaris.....	4
Publicacions de la Societat.....	5
Socis i sòcies	5
Publicacions rebudes i informació sobre noves publicacions	6
Comentaris de llibres	7

Activitats de la Societat

La Setmana de Cinema Formatiu, organitzada pel Grup d'Investigació i Assessorament Didàctic, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Pedagogia, va complir la seva XIIa edició el mes de novembre passat, amb èxit d'assistència. Enguany es va dedicar a l'Ecoformació. La conferència inaugural va ser pronunciada per Joan Mallart.

Seminari de Tardor. Narracions i pedagogia. Organitzat per l'SCP amb la col·laboració de la Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Divendres 24 novembre

Lluís Busquets, en la presentació va exposar que no era cap improvisació ja que feia temps un grup de l'SCP hi treballava. Va subratllar la interdisciplinarietat del tema i que es tractava de presentar experiències que ja es realitzaven com a punt de partida d'un nou enfocament que intenta vehicular continguts de les diferents àrees a través de narracions.

Joan Mallart va presentar els ponents de la primera taula rodona i va actuar de moderador de la sessió. **Ramon Canals**, de l'SCP i professor emèrit de la

Universitat de Girona, com a coneixedor de l'obra de Jerome Bruner, a qui va apadrinar a Girona quan va ser investit Doctor Honoris Causa, va explicar com Bruner -seguint més Vigotsky que Piaget- ha anat emfasitzant que el desenvolupament psicològic i l'educació tenen lloc en el si d'una cultura determinada, i també l'important paper de la narrativa en aquest desenvolupament. Analitzà l'aportació de Bruner, especialment en l'obra *La Educación, puerta de la cultura*.

Ricard Torrents, membre de l'IEC, professor de literatura, exrector de la Universitat de Vic i assagista, partint de la història de la caiguda de la poma de Newton per explicar la gravetat, féu una anàlisi molt suggerent dels conceptes literatura, pensament i narrativitat així com de la seva relació

Jaume Cela, també membre de l'SCP, mestre, director d'escola i escriptor, explicà el que fa quan escriu i el que fa quan escriu des de la professió, fent un repàs panoràmic -amb moltes incursions cinèfiles- de la literatura biogràficoprofessional de professors.

Adoració Hermoso i Maica Castellà, Professora del Departament de Didàctica de la Llengua i literatura de la Universitat de Barcelona i psicòloga i mestra respectivament, presentaren dues recerques de l'ICE d'aquesta universitat en l'àmbit de l'Educació infantil. Una a la Llar d'infants, *Metodologia per a l'ensenyament i aprenentatge a partir de textos narratius*; i una altra a Parvulari, *Metodologia per a ensenyar i aprendre a escriure, a partir de textos narratius*.

Josep M. Ferran i Josefina Massip, de l'SCP i psicopedagogs d'un EAP de Tarragona, partint d'experiències amb alumnes, varen analitzar la relació de la narrativa amb els processos de pensament i com desenvolupar estratègies de pensament (metàfores, fantasia, poesia...) i la importància del conte. Relacionaren l'obra d'Egan amb altres teories més conegudes entre nosaltres com la Programació Neurolingüística per estimular l'ús dels dos hemisferis cerebrals i altres.

Les altres comunicacions programades no es varen poder presentar per falta de temps. Constaran però en la publicació que es farà sobre el seminari: *Narracions i currículum segons Egan* (comprensió mítica, 3-8 anys) de **Lluís Busquets**, *Història de la invenció dels nombres* a primers cursos de primària, de **Montserrat Torra** i *Narracions de l'àmbit dels països catalans*, un intent de catalogació de narracions comunes i específiques, per **Bosco Garcia**.

Dissabte 25 novembre

Es van desenvolupar les dues sessions previstes: *Experiències i propostes de narrativa en el currículum (educació primària i secundària) i Gèneres narratius*.

Blanca Serra va introduir el tema de la primera sessió tot centrant-se en la narrativitat en la forma de comprensió romàntica (8-15 anys) segons Egan, i les seves conseqüències en el currículum. Destacà característiques com l'interès que es desvetlla en els estudiants per explorar els límits de la realitat, els extrems de l'experiència i el context ampli de la nostra vida, vist en l'entorn de les aspiracions i emocions humanes; el personatge arquetípic romàntic és l'heroi/heroïna que trascendeix els límits humans convencionals, dotat de qualitats que el fan extremadament atractiu.

A continuació, **Carme Alcoverro**, catedràtica de Llengua i Literatura catalanes i directora de la revista *Escola Catalana* resumí breument les característiques del conte tradicional i la narrativa clàssica i les contrastà amb les del conte modern. És referí a dues experiències recent fetes amb alumnes de 1r d'ESO relacionades amb narracions breus: l'una derivada de la lectura de Joan Perucho (*Fem monstres amb Joan Perucho*) l'altra de literatura testimonial elaborada a partir del recull dels records familiars de la guerra civil espanyola.

Mercè Izquierdo, catedràtica de Didàctica de les Ciències a la Universitat Autònoma de Barcelona parlà de *Narracions en el Projecte Ciències 12-16* i destacà els objectius centrals d'aquest projecte: aprendre ciència fent ciència, afavorir la comprensió de la necessitat d'una intervenció en el món responsable i abordar la ciència, en aquesta etapa concreta, amb una racionalitat moderada. Remarcà la importància del model narratiu en ciències tant en el desplegament i comprensió del propi procés científic –exemplificat en tota la seqüència de treball sobre la carbonera- com en els textos didàctics a l'aula i fora de l'aula, especialment la formulació de preguntes i l'elaboració de respostes.

Encarna Hidalgo, professora d'història, va parlar de com l'estudi de la història ha d'ajudar a entendre una mica més el món on vivim i com, per això, és imprescindible saber què van fer les generacions anteriors. Qui ens explicarà tot això?. Aquí és on el mètode narratiu a través de la narració testimonial de tres successives generacions d'avis/àvies, pares/mares i la generació actual que han viscut i viuen als diversos continents ens aproxima, en aquesta experiència concreta presentada al seminari, a la història del segle XX. Sobre textos

autèntics viscuts bé per personatges inventats, bé per persones reals es presenta la història com una narració que ens afecta directament.

Antoni Gomà, professor de matemàtiques, membre de la Societat Catalana de Matemàtiques i president de la comissió Cangur, presentà l'experiència de les *proves Cangur* que consisteix en una prova de 30 reptes matemàtics, de dificultat creixent, que en 4 nivells que van d'ESO a Batxillerat planteja els mateixos problemes als participants dels Països Catalans (més de 20.000 el pròxim 2007), d'arreu d'Europa i altres països del món. Al costat d'aquestes proves es fa ara també l'activitat *Problemes a l'esprint* i el *Concurs de relats de contingut matemàtic*. En totes aquestes experiències és essencial "narrar" bé el problema perquè s'obtingui la solució correcta també ben narrada. El concurs literari de relats matemàtics és una novetat que es veu molt interessant i atreu molt l'interès.

Per a **Jordi Solé i Camardons**, professor-assessor LIC (Llengua i Cohesió Social) per a la zona de l'eixample de Barcelona i autor de nombroses obres de sociolingüística i obres sobre ciència ficció, la seva proposta de *Les narracions (i el cinema) de fantasmes, vampirs, éssers artificials i extraterrestres* mostra a l'alumnat narracions de literatura especulativa que exploren els límits d'allò que sol ser científicament impossible però al mateix temps ben plausible perquè es presenta com a pròxim en l'àmbit de les idees o mentalitats i com a metàfores que expliquen el nostre món actual. Els elements emotius i transgressors d'aquesta literatura atrauen especialment els nens i adolescents. Va destacar especialment algunes narracions pioneres d'autors catalans.

A la segona sessió, dedicada a *Gèneres narratius*, **Vicent Salvador**, catedràtic de la Universitat Jaume I de Castelló, on imparteix Anàlisi del discurs, destacà en la seva ponència *Novel·la i Conte* la funció de la literatura com a educadora de les emocions i la narrativització com a procediment de racionalització imaginativa de l'experiència. Analitzà les estratègies cooperatives i les estratègies competitives que es poden fer servir en les narracions a quatre mans i la focalització i els punts de vista en la novel·la i el conte. Il·lustrà la seva intervenció amb una breu anàlisi d'*El petit príncep* com a conte filosòfic i novel·la d'aprenentatge, d'un conte de Pere Calders i de la novel·la històrica *Crim de germania* amb el seu contrast de punts de vista.

Enric Balaguer, catedràtic de Literatura i Director del Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant, premi d'assaig 2005 de la Generalitat Valenciana, parlà de *Literatura del jo i construcció de l'individu* centrant-se en el *diari* com a subgènere més apte per utilitzar i treballar en període escolar. La diversitat i flexibilitat del gènere és un dels nuclis del seu atractiu; remarcà que és una pràctica disciplinada, un entrenament per a l'escriptura i per a l'autoindagació i l'autocomunicació de molts aspectes relacionats amb la personalitat. Balaguer es va centrar sobretot en qüestions didàctiques i va plantejar moltes propostes per desplegar a l'aula per tal d'enfrontar el bloqueig, trencar el gel, oferir punts de partida, exercitar-se en les imatges i metàfores, explorar el sentit dels lloc, del paisatge i del temps.

Com a cloenda, Lluís Busquets va agrair el treball de tots els ponents. També va dir que segurament havia estat un programa massa comprimit i variat, però que es tractava d'un tast sobre les possibilitats pedagògiques de les narracions i que més endavant s'aniria aprofundint en cada vessant. Va recollir les crítiques sobre la incomoditat de l'horari del dissabte.

Blanca Serra i Lluís. Busquets

Notícies d'educació

Publicat el RD 1513, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'Educació Primària (BO de l'E del 8-12-2006), es produeixen ja crítiques fonamentades sobre el blindatge que fa l'administració central del nombre d'hores de classe de llengua i literatura castellana per tal que les comunitats autònomes amb llengua pròpia diferent del castellà puguin adaptar l'horari fent ús de la seva competència ja que l'Estat únicament assenyala el 55% del currículum comú.

En els propers dies han d'aparèixer publicats al DOGC els documents curriculars que concretaran, a Catalunya, els esmentats ensenyaments mínims.

Premis

Premis Catalunya d'Educació 2006

En la categoria de mestres, s'ha atorgat al senyor Josep Baluja i Barreiro, en reconeixement a la seva llarga trajectòria docent, capacitat d'iniciativa per generar recursos educatius i per la seva total dedicació al Camp d'Aprenentatge dels Monestirs del Císter, de l'Espluga de Francolí, que ha esdevingut un referent en la innovació metodològica de l'educació mitjançant l'entorn.

En la categoria de centres educatius, al CEIP Bonavista, de Tarragona, pel seu interès a endegar nous projectes i actuacions, pel seu esforç per treballar conjuntament amb tots els sectors de la comunitat educativa i per fomentar els lligams de cooperació i participació amb les institucions. El centre, qualificat d'atenció educativa preferent, i els seus professionals són un referent de cohesió i dinamització de la vida del barri de Bonavista, de Tarragona.

En la categoria d'institucions, a la Fundació Aspasim, en reconeixement a la gran tasca educativa i social que duu a terme des de fa més de 50 anys, adreçada a persones amb discapacitat psíquica greu, assolint el compromís d'implementar i garantir un model de gestió de qualitat en tots els àmbits de l'organització, orientat a la satisfacció de les necessitats dels seus usuaris, facilitant-los el suport que possibilita el màxim nivell de qualitat de vida

XIIè Premi Mestres 68 de Girona, convocatòria de l'any 2005, atorgat el dia 24 de novembre del 2006 en un acte públic a la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona. Les persones i institucions guardonades són:

Premi Individual: Modest Prats i Domingo, membre de la Secció Filològica de l'IEC i mestre de mestres.

Premi Institucional: Grup Perímetre d'ensenyament de Matemàtiques

Premi internacional: SILEM (Sistema Local d'Educació de Meanguera), Comunitat Segundo Montes (El Salvador)

Menció Honorífica a títol pòstum: Marta Mata i Garriga

XVIIè Premi Joan Profitós d'assaig pedagògic 2006, lliurat també a Girona el dia 18 de desembre del 2006, en el transcurs de la Festa de les Lletres Catalanes, Nit de Santa Llúcia: Josep Oton i Català, amb el treball *Ensenyar història: l'aportació de Simone Weil* resultà premiat. I Gemma Silvestre merescué una menció honorífica per *Programació d'intervenció per a la gestió dels conflictes vers una escola democràtica*.

XLIVè Premi Josep Maria Folch i Torres

El premi Josep Maria Folch i Torres de novel·la per a nois i noies ha estat lliurat a Àngel Burgas el dijous 30 de novembre en presència de Sa Majestat el Rei, imitat per l'actor Toni Albà. Van assistir a l'acte alumnes de primer i segon de batxillerat de l'IES de Celrà que van participar activament en l'acte. El guanyador, natural de Figueres (1965) és llicenciat en Belles Arts i professor d'Educació Visual i Plàstica d'ESO i Batxillerat. L'obra guanyadora porta per títol *El club de la cistella*. La protagonista del relat és la Martina, una nena de 12 anys que necessita un canvi en la seva vida. Forma part d'un grup d'amics que no s'acaben d'adaptar a l'escola ja que cadascú té una dèria que el fa poc "normal" als ulls de la resta d'alumnes. L'aventura comença quan a ella li cau a les mans un diari que va escriure la colla de la seva germana gran quan tenien la seva edat. Sembla que van formar un club "d'inadaptats" per venjar les injustícies que es cometien contra els companys una mica marginats.

Premi d'Assaig 2006 de la Generalitat valenciana

Abelard Saragossà, professor de la Universitat de València, guanya el Premi d'Assaig 2006 pel seu treball *Reivindicació científica del valencià*. Es tracta d'una obra en què l'autor sosté com a tesi la necessitat d'un acostament entre el valencià popular, en gran mesura construït pels usuaris de la llengua, amb el culte i científic, que es cultiva en àmbits universitaris, cultes i científics, alhora que es reivindica una actitud per part dels valencians d'estima de la llengua pròpia, de la cultura històrica inherent i de les peculiaritats que, al llarg dels segles, ha anat generant. El premi està dotat amb 15.000€

Congressos i seminaris

I Congrés Internacional d'Innovació docent sobre Transdisciplinarietat i Ecoformació. Cap a una ciutadania planetària: Aquest congrés internacional compta amb la nostra Societat Catalana de Pedagogia com a una de les institucions coorganitzadores. Tindrà lloc a la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, entre els dies 28 al 30 de març de 2007.

Ponents previstos: M. Candida Moraes, Consultora del Banc Mundial (BIRD) i del Comitè Assessor d'Informàtica en Educació del Ministre de l'Educació de Brasil, Gaston Pineau, Director del Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de Tours, Emilio Roger Ciurana, titular de la Càtedra UNESCO de Transdisciplinarietat de la Universitat de Valladolid, col·laborador d'Edgar Morin, Joan Mallart, Professor de Didàctica de la Universitat de Barcelona, Ivani Fazenda, professora de la Universitat de Sao Paulo PUC/SP (Brasil), Agustín de la Herrán, Professor de la UAM, Teresa Anguera, Catedràtica de Psicologia Bàsica (UB), Albertina Mitjans Professora de les Universitats de L'Havana i Brasília, Joaquim Lloveras, Professor de la UPC, expert en l'impacte ambiental de les noves tecnologies.

El congrés és conseqüència de diferents Seminaris organitzats pel grup GIAD-EDEI de la UB i la UAB. El concepte de transdisciplinarietat sorgeix com a necessitat per donar respostes a les nombroses llacunes i restriccions plantejades per les disciplines, tant des del punt de vista metodològic com conceptual i interpretatiu. Una nova mirada sobre el coneixement en la societat de la informació i la creativitat, requereix crear una nova consciència en la qual l'ésser humà estigui vinculat a la societat i a la naturalesa, la incorporació de les noves tecnologies de la informació, un nou llenguatge que dóna entrada a la complexitat, a la incertesa, a la interrelació i interdependència. Ens cal creuar els coneixements, experiències i vivències procedents de diferents camps del saber, des de la rigorosa observació fins a la vivència personal, per aconseguir una major comprensió. *L'ecoformació* seria l'acció educativa ecologitzada; és a dir, arrelada en la dinàmica relacional entre l'ésser humà, la societat i la natura de manera que resulti sustentable en l'espai i en el temps. Busca el desenvolupament i creixement interior tot partint del respecte a la natura (ecologia), prenent en consideració els altres (alteritat) i transcendent la realitat sensible (transpersonalitat). En ser un congrés organitzat amb la nostra col·laboració, s'enviarà més informació aviat. Les persones interessades poden contactar amb el Departament de Didàctica i Organització Educativa de la Universitat de Barcelona.

Col·loqui de Tardor 2007 / XVIII Jornades d'Història de l'Educació, sobre el tema *Resistència al franquisme i educació no formal*. Se celebrarà a Banyoles la propera tardor, organitzat conjuntament pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, la Universitat de Girona i la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana. Informació al Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, plaça de la Font, 11, 17820 Banyoles, cecbanyoles@ddgi.cat. Primera circular a: http://www.ajuntament.gi/sgdap/docs/soq6e5hresistencia_al_franquisme.pdf

Publicacions de la Societat

Es troba a punt de sortir el número 4 de la *Revista Catalana de Pedagogia*. Conté una part monogràfica de Didàctica, des d'una perspectiva transdisciplinària en el procés de mundialització actual. S'avisarà puntualment de l'acte de presentació.

Socis i sòcies

El Sr. Jordi Cots, soci emèrit de l'SCP, ha estat objecte d'una llarga entrevista a les pàgines centrals de la revista *Escola Catalana* corresponent al núm. 433. Fa palès com escoltem poc els infants, ja que aquest és un art molt difícil. Però alhora també és una necessitat vital de primer ordre. Parla extensament d'un dels temes que millor coneix i al qual ha dedicat la seva activitat: els drets dels infants. Crida l'atenció dels educadors per preservar i afavorir l'immens tresor del món interior infantil. I acaba reclamant molta més imaginació per a la nostra pedagogia.

El dilluns dia 4 de desembre es va presentar a Girona el llibre de Raimon Portell i Salomó Marquès (2006). *Els mestres de la república*. Badalona: Ara Llibres. Col·lecció: Sèrie H. Va fer-ne la presentació el Sr. Josep González-Agàpito.

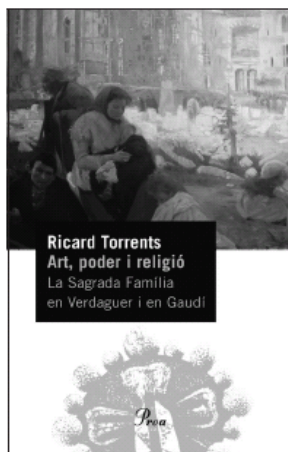
El dimarts 19 de desembre va ser presentat, a l'escola de la Sagrada Família, el llibre de Ricard Torrents *Art, poder i religió. La Sagrada Família en Verdaguera i Gaudí*. Obra que és glosada en aquest mateix butlletí a l'apartat de comentaris de llibres.

El mateix dimarts 19 de desembre també fou presentat, al Col·legi de Doctors i Llicenciats, l'obra d'Octavi Fullat *La meua llibertat*. Enhorabona a tots els autors.

La Sra. Mercè Izquierdo va participar en un interessant programa de televisió de tema pedagògic i científic: Observar, reflexionar i aprendre. Va ser el dissabte dia 16 de desembre, al programa *Millenium* del Canal 33.

Publicacions rebudes i informació sobre noves publicacions

- Revista DIM*, núm. 7, <http://dewey.uab.es/pmarques/dim/revista.htm>
- Revista Iberoamericana de Educación a Distancia (RIED)* núm. 4, de 2004, acaba d'aparèixer a l'adreça electrònica: <http://www.utpl.edu.ec/ried/>
- Cuadernos de Pedagogía (2006). Novembre, n. 362, memòria històrica. Entrevista a Kieran Egan.
- Escola Catalana (2006). Octubre, n. 433, escoltem els infants. Entrevista a Jordi Cots.
- Escola Catalana (2006). Novembre, n. 434, educar dones, educar persones. Entrevista a Teresa Forcades.
- Guix (2006). Novembre, n. 329, competències matemàtiques i pràctica educativa.
- Perspectiva Escolar (2006). Setembre, n. 307 Pràctiques a la formació del professorat. Núm. extraordinari, drets dels infants. Octubre, n. 308, pobles educadors. Novembre, n. 309, monogràfic dedicat a Marta Mata.
- Barri Vitero, Ferran (2006). *Sos bullying: prevenir el acoso escolar y mejorar la convivencia*. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer España.
- Busquets, Lluís i Luna, Francisco (2006). Kieran Egan. Entrevista. *Cuadernos de Pedagogía*, n. 362, novembre, pp. 46-51.
- Carbonell, Jaume i Tort, Antoni (2006). *David contra Goliath. La educación y su representación en los medios*. Madrid: Morata.
- Cardús, Salvador (2006). *Bien educados. Una defensa útil de las convenciones, el civismo y la autoridad*. Barcelona: Paidós.
- Casanova, María Antonia (2006). *Diseño curricular e innovación educativa*. Madrid: La Muralla.
- Cots, Jordi (2006). Els mestres i el dret. *Perspectiva Escolar*. Número extraordinari, pp. 5-13.
- Estruch, Joan (2006). Autonomía escolar ¿para qué? *Cuadernos de Pedagogía*, n. 362, novembre, pp. 104-108.
- Castells, Manuel i Himanen, Pekka (2002). *La sociedad de la información y el Estado del bienestar: el modelo finlandés*. Madrid: Alianza.
- Díaz-Aguado Jalón, María José (2006). *Del acoso escolar a la cooperación en las aulas*. Madrid: Pearson Educación.
- Escudero Muñoz, Juan Manuel i Luis, A. [eds.] (2006). *La formación del profesorado y la mejora de la educación. Políticas y prácticas*. Barcelona: Octaedro.
- Escudero Muñoz, Juan Manuel i Sáez Carreras, Juan [coords.] (2006). *Exclusión social, exclusión educativa*. Murcia: DM.
- Ezpeleta Aguilar, Fermín (2006). *El profesor en la literatura: pedagogía y educación en la narrativa española (1875-1939)*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Fullat, Octavi (2006). *La meva llibertat*. Barcelona: Angle.
- Gervilla Castillo, Ángeles (2006). *Didáctica básica de la educación infantil: conocer y comprender a los más pequeños*. Madrid: Narcea.
- Gervilla Castillo, Ángeles (2006). *El currículo de educación infantil: aspectos básicos*. Madrid: Narcea.
- Green, Andy (2006). *Education, equality and social cohesion: a comparative analysis*. New York: Palgrave Macmillan.
- Guilera Agüera, Llorenç (2006). *Más allá de la inteligencia emocional: las cinco dimensiones de la mente*. Madrid: Thomson-Paraninfo.
- Hart, Betsy (2006). *Sin miedo a educar*. Madrid: Ciudadela Libros.
- Iglesias, María Antonia (2006). *Maestros de la República: los otros santos, los otros mártires*. Madrid : La Esfera de los Libros.
- Luis Martín, Francisco de (2006). *Magisterio y sindicalismo en Cataluña: la Federación Catalana de Trabajadores de la Enseñanza (FCTE): de los orígenes a la Guerra Civil*. Barcelona: Serbal.
- Martínez Vera, Ester (2006). *Transmisión de valores desde la educación emocional*. Barcelona: Andamio.
- Morer, Eugènia (2006). Saber escoltar, saber estimar: els drets dels infants. Entrevista a Jordi Cots. *Escola Catalana*, octubre, n. 433, pp. 24-31.
- Navío Gámez, A. (2005). *Las competencias profesionales del formador. Una visión desde la formación continua*. Barcelona: Octaedro.
- Planella, Jordi (2006). *Los hijos de Zotikos: una antropología de la educación social*. València: Nau Llibres.
- Portell, Raimon i Marquès, Salomó (2006). *Els mestres de la república*. Badalona: Ara llibres.
- Romea, Cèlia i Echazarreta, C. (2006). *Literatura universal a través del cine*. Barcelona: Horsori.
- Wild, Rebeca (2006). *Libertad y límites. Amor y respeto: lo que los niños necesitan de nosotros*. Barcelona: Herder.
- (2006). *Hacia un nuevo sistema educativo: bases para la mejora de la enseñanza obligatoria*. Madrid: Círculo de Empresarios.

Ricard Torrents (2006). *Art, poder i religió. La Sagrada Família en Verdaguer i Gaudí*. Barcelona: Proa.

Amb aquest treball, Ricard Torrents, membre de l'IEC i soci de l'SCP va obtenir el XXVIè Premi d'assaig Carles Rahola del 2005. Torrents, especialista en Verdaguer i autor de diversos assaigs sobre el poeta i també sobre la universitat, estableix un paral·lelisme entre la vida i l'obra d'aquests dos genis de la cultura catalana. Els dos treballen per les famílies més poderoses del país. Els dos triomfen en els seus camps respectius, la poesia i l'arquitectura. Els dos sofreixen un canvi profund en la seva maduresa, Verdaguer en el seu viatge a Terra Santa, Gaudí en la seva dedicació total a la construcció del temple de la sagrada Família, i aquest canvi implica un descobriment i una dedicació als pobres. També els dos pateixen la incomprensió i l'aïllament, més dramàtic en Verdaguer...

L'autor ens revela com els dos genis coincideixen en el tema de la Sagrada Família. Verdaguer en la trilogia *Jesús Infant* en la qual arriba a moments sublims glosant la infància de Jesús a partir de narracions d'evangelis apòcrifs. Gaudí amb el disseny i

construcció d'un gran temple dedicat a la mateixa Sagrada Família. La coincidència, però, no és casual, ja que respon al moviment que l'Església promou de devoció a la Família Santa per contrarestar les tendències considerades descristianitzadores com ara l'obrerisme, l'emancipació de la dona i l'escola laica. Com diu Giralt-Miracle en el pròleg, Verdaguer i Gaudí foren "antimoderns en els continguts i radicalment innovadors en la forma".

Torrents ens va desvelant, en un estudi d'alt valor cultural, els secrets que hi ha darrera l'obra d'aquests grans mites de la cultura catalana. Al final, com diu també el pròleg, hi ha les preguntes. "En el segle XXI, com llegir Verdaguer, com mirar gaudí, genis representatius de la religió catòlica i de la nació catalana? Què tenen a dir a les nostres societats secularitzades, alhora que sacsejades per nous fanatismes religiosos? Qui s'identificarà amb els seus valors?"

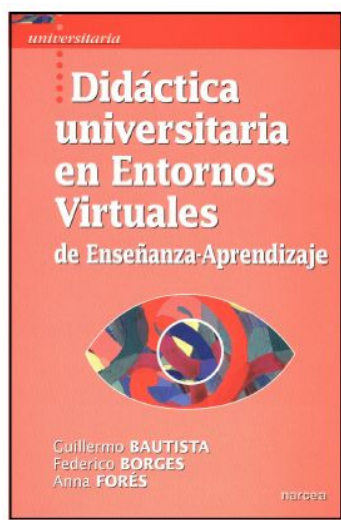
Crec que l'estudi de Torrents és d'un gran valor no només per entendre les dues personalitats més importants segurament de la cultura catalana i les seves obres, sinó també per conèixer amb profunditat aquesta mateixa cultura en un dels seus moments culminants i per descobrir els secrets de l'entrelligat d'art, poder i religió que és la nostra cultura i com diu el mateix autor, tota cultura. Perquè "si no existeix cap sistema de cultura sense art, poder i religió, tampoc no existeix cap art, cap poder ni cap religió sense un sistema de cultura".

Lluís Busquets

Bautista, Guillermo; Borges, Federico i Forés, Anna (2006). *Didáctica universitaria en entornos virtuales de enseñanza-aprendizaje*. Madrid: Narcea .

Aquesta obra està adreçada a tots els saber en què consisteix l'ensenyament en necessiti conèixer les funcions i tasques a en propostes de formació virtual, en qualsevol (completament en línia, mixta o com a suport presencial).

Els docents trobaran continguts bàsics que els troben en un moment inicial de la seva carrera experiència, com si ja tenen certs desenvolupament de la docència mediada per Els autors volen despertar l'interès i la la millora constant en la seva tasca, suggerint que puguin ser implementats en el context la seva tasca educativa.

professionals que vulguin entorns virtuals i que, a més, desenvolupar pel professorat de les seves modalitats i complement de la formació

podran ajudar tant si es en aquests entorns i no tenen coneixements del campus o mitjans digitals. inquietud per la innovació i i explicant idees i exemples virtual en què desenvolupin

Algunes qüestions que es tracten en el llibre entorns virtuals d'ensenyament-aprenentatge, el rol de l'estudiant en línia, com preparar-se per a ensenyar en un entorn virtual, disseny i la planificació de l'acció docent, entre altres. També es recullen tasques i estratègies per a l'acció docent i l'avaluació de l'aprenentatge en els entorns virtuals. En el darrer capítol es proposen diverses accions d'innovació educativa.

Els lectors i lectores poden deixar, si ho desitgen, els seus comentaris o preguntes al bloc del llibre a <http://blocs.tinet.org/didactica-universitaria-en-entornos-virtuales>

Guillermo Bautista és pedagog, professor de Ciències de l'Educació de la UOC i especialista en disseny, desenvolupament i innovació didàctica i curricular. Investigador, assessor i formador en l'àmbit de la integració didàctica i curricular de les TIC en els processos d'ensenyament i aprenentatge en els diferents nivells educatius. Federico Borges és llicenciat en Filologia Anglesa per la Universitat Jaume I de Castelló i professor de la Coordinació d'Anglès en els Estudis de Llengües i Cultures de la UOC. És també formador de docents en línia i especialista en l'estudiant en entorns virtuals. Anna Forés és doctora en Filosofia i Ciències de l'Educació i llicenciada en Pedagogia per la Universitat de Barcelona, màster en Innovació curricular de l'educació de les persones adultes. És professora de les EUTSES Pere Tarrés a la Universitat Ramon Llull, associada de la Universitat de Barcelona i col·laboradora del màster d'*E-learning* de la UOC.

Raimon Portell i Salomó Marquès (2006). *Els mestres de la república*. Badalona: Ara Llibres. Col·lecció: Sèrie H.

Quan l'analfabetisme era un mal crònic que semblava que no tenia remei. Quan no hi havia escoles per a tothom i milers de nens corrien pels carrers, malnodrits, amb la salut precària. Quan no hi havia espais per jugar i hi havia una manca d'higiene i de cultura, va néixer una generació de mestres que, amb el referent d'Europa, va crear una escola nova i moderna adaptada als nous temps. La gran innovació d'aquesta nova pedagogia era el respecte al'infant, els seus temps, els seus ritmes, la seva capacitat d'entendre l'entorn, apropiar-se'l i construir-se'n una imatge. Els nens deixaven d'estar lligats a la taula recitant com lloros per parlar i escriure sobre allò que els envoltava. Era una escola laica i mixta que volia respectar l'opció religiosa de cadascú, sense imposicions, sense la missa diària. Els mestres de la República és, doncs, un homenatge a totes aquelles persones que van lluitar per construir una escola nova que formés ciutadans lliures, cultes i amb veu pròpia.

Articles de socis i sòcies de la Societat Catalana de Pedagogia al número monogràfic de la revista *Perspectiva Escolar*, n. 309, dedicat a honorar la memòria de la pedagoga Marta Mata:

- Codina, M. Teresa: Marta Mata. Referent de convicció, de tenacitat i d'esperança (p. 9-11)
- Cots, Jordi: L'herència de Marta Mata (p. 12-13)
- Darder, Pere: Marta Mata i Garriga. Alguns records de fets i valors (p. 14-15)
- Benejam, Pilar: Marta Mata i Garriga. La tradició d'una pedagogia basada en la llibertat, la igualtat i el compromís cívic (p. 16-)
- González-Agapito, Josep: Marta Mata: Servar la memòria, afermar la identitat (p. 33-38)
- Blasi, Sara: Records i enyorances (p. 89-92)
- Cela, Jaume: Marta Mata com un calidoscopi...

Col·laboradors d'aquest número: Lluís Busquets, Joan Mallart i Blanca Serra
